

<http://www.luju.ro/sute-de-mii-de-euro-daune-pentru-adeptii-lui-bivolaru-cedo-a-constatat-violari-in-lant-ale-drepturilor-omului-comise-de-procurori-in-timpul-operatiunii-anti-misa-din-18-martie-2004-versiunea-reclamantilor-e-confirmata-de-imaginile-cu-femei-tinere-imbracat>

SUTE DE MII DE EURO DAUNE PENTRU ADEPTII LUI BIVOLARU – CEDO a constatat violari in lant ale drepturilor omului comise de procurori in timpul operatiunii anti-MISA din 18 martie 2004: „Versiunea reclamantilor e confirmata de imaginile cu femei tinere, imbracate sumar, culcate cu mainile la ceafa, agenti cu cagule avand armele indreptate spre ele... Desi in mandatul CAB obiectul perchezitiei era limitat la confiscare, se pare ca acest fapt nu a fost adus la cunostinta Jandarmeriei” (Hotararea)

Scris de Alex PUIU | Data: 26.04.2016 15:10

Inca o palma zdravana incasata de statul roman la Curtea Europeana a Drepturilor Omului, pentru ilegalitatile si abuzurile unor procurori. La 12 ani de la operatiunea in forta declansata la varful PICCJ si PCAB impotriva membrilor Miscarii pentru Integrare Spirituala in Absolut, in goana disperata de a ajunge la liderul acesteia, **Gregorian Bivolaru (foto)**, CEDO a condamnat Romania sa plateasca nici mai mult nici mai putin de 291.000 euro daune morale in favoarea a 26 de persoane, majoritatea femei tinere, abuzate in timpul perchezitiei din 18 martie 2004. Iar de vina nu ar fi cei care au executat operatiunea, adica cei aproximativ 130 de jandarmi din brigada speciala folositi la actiune, ci coordonatorii acesteia.

Prin hotararea pronuntata marti, 26 aprilie 2016, in cauza Liliana Amarandei si altii vs. Romania, cauza de la a carei judecare Iulia Antoanella Motoc s-a abtinut, **CEDO a constatat nu mai putin de trei incalcare ale Conventiei europene a drepturilor omului: Art. 3 sub aspect material (interzicerea torturii) si procedural (lipsa unei anchete efective), Art. 5.1 privind dreptul la libertate si la siguranta (privare nelegala de libertate)**

si Art. 8 privind dreptul la respectarea vietii private si de familie.

Cei 26 de reclamanti au fost reprezentati la Strasbourg de **avocata Mihaela Cristina Mitu**, din Baroul Bucuresti.

Una dintre cele mai grave constatari ale Curtii a fost posibila deturnare de catre procurori a obiectului mandatului de perchezitie emis de Curtea de Apel Bucuresti, mandat semnat de judecatoarea Lia Savonea: „**Curtea a observat si alte deficiente in pregatirea operatiunii. Astfel, desi in mandatul emis de curtea de apel obiectul perchezitiei era limitat la confiscarea echipamentelor informatice, se pare ca acest fapt nu a fost adus la cunostinta militarilor batalionului special al Jandarmeriei. Acestia din urma au fost informati despre o operatiune de lupta impotriva traficului de droguri si a prostitutiei si, prin urmare, au angajat o forta specifica acestui tip de operatiune cu risc crescut**”.

In ceea ce priveste incalcarea Art. 5 din Conventie, aceasta a fost stabilita dupa ce Curtea a concluzionat ca privarea de libertate a reclamantilor nu a avut acoperire legala: „**Avand in vedere ca in Codul de procedura penala existau dispozitii specifice pentru a asigura aducerea in calitate de martori, printre care, in ultima instanta, si aducerea prin constrangere, Curtea considera ca articolul 31 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 218/2002 nu poate constitui un temei legal pentru privarea de libertate a reclamantilor**”.

Prezentam in continuare cateva pasaje relevante din motivarea hotararii:

Incalcarea Art. 3 sub aspect material (paragrafele 135-166 din hotarare)

„Curtea nu e in masura sa determine circumstantele exacte in cazul fiecaruia dintre reclamanti, procesele-verbale intocmite cu prilejul perchezitiilor nefacand referire la metodele folosite.

Cu toate acestea, **Curtea constata ca versiunea reclamantilor este confirmata de imaginile care au fost difuzate de posturile nationale de televiziune in care au aparut femei tinere, imbracate sumar, culcate la pamant, cu mainile la ceafa, agenti speciali cu cagule avand armele indreptate spre ele.**

Date fiind aceste aspecte, Curtea apreciaza ca asupra ocupantilor cladirilor perchezitionate a fost exercitata o constrangere si ca **aceasta constrangere a implicat recurs la forta fizica si psihica din cauza amenintarii cu arme de foc**. Prin urmare, Curtea trebuie sa stabileasca daca utilizarea fortei a fost proportionala si absolut necesara in acest caz.

Din dosar rezulta ca autoritatile au suspectat existenta, in cadrul asociatiei MISA, a unei retele de productie si distribuire pe internet de imagini pornografice, fapt care i-ar fi determinat pe unii dintre membri sa se prostitueze.

Fara a subestima gravitatea acestor fapte daca ele sunt reale, Curtea considera ca in speta nu avem de-a face in mod clar cu un grup de persoane suspectate de comiterea de infractiuni violente (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Gutsanovi vs. Bulgaria*, nr. 34529/10, par. 128, CEDO 2013 - extrase). In plus, Curtea subliniaza ca niciun reclamant nu a fost suspectat de a fi parte a acestei retele si ca scopul operatiunii politienesti nu a fost acela de a opri presupusi membri ai sai, ci doar de a ridica materiale informatice care s-ar fi putut afla in cladiri.

In ceea ce priveste personalitatea reclamantilor, Curtea observa ca este vorba despre tineri, in majoritate femei, integrati in societate si care exercita diverse meserii. In ceea ce priveste modul lor de viata, ei au ales in mod liber sa traiasca in comunitate, permanent sau temporar, in cladirile detinute de MISA si de membri ai sai. **Niciun element din dosar nu permite a ii suspecta pe reclamanti de antecedente violente sau de un comportament care ar fi putut reprezenta un pericol pentru jandarmii chemati sa perchezitioneze cladirile.**

Din documentele aflate la dispozitia Curtii reiese ca **activitatea MISA si a membrilor sai era monitorizata indeaproape de autoritati de mai multi ani**. Prin urmare, nu a fost o operatiune hazardata, de natura sa genereze evolutii neastepatate pentru fortile de ordine chemate, iar acestea sa nu fie pregatite.

Din contra, autoritatile au premeditat operatiunea si au avut suficient timp pentru evaluarea eventualelor riscuri si luarea tuturor masurilor necesare pentru a proceda la perchezitie fara a recurge la forta excesiva.

Cu toate acestea, in ciuda timpului de pregatire a operatiunii, nu rezulta din dosar ca autoritatile sa fi luat in considerare absenta antecedentelor si caracterul nonviolent al comportamentului reclamantilor.

In plus, Curtea a observat si alte deficiente in pregatirea operatiunii. Astfel, desi in mandatul emis de curtea de apel obiectul perchezitiei era limitat la confiscarea echipamentelor informatice, se pare ca acest fapt nu a fost adus la cunostinta militarilor batalionului special al Jandarmeriei. Acestia din urma au fost informati despre o operatiune de lupta impotriva traficului de droguri si a prostitutiei si, prin urmare, au angajat o forta specifica acestui tip de operatiune cu risc crescut.

Incalcarea Art. 3 sub aspect procedural (paragrafele 167-176 din hotararea atasata)

„Reclamantii au denuntat in egala masura absenta unei anchete efective cu privire la acuuzatiile de rele tratamente.

Guvernul a apreciat ca probele de la dosar justificau clasarea. Mai mult decat atat, Guvernul a considerat ca concluziile PICCJ s-au coroborat cu cele ale parchetului militar in privinta acuuzatiilor principale si cu raportul Inspectiei Judiciare a CSM.

Curtea noteaza ca plangerile reclamantilor au avut ca rezultat clasarea, solutie dispusa de PICCJ la 16 mai 2005 si bazata exclusiv pe elemente din dosarul de ancheta vizand MISA si anumiti membri ai acesteia.

Curtea regreta in mod special lipsa oricarei incercari de a administra probe si de a audia martori pentru a verifica derularea evenimentelor, circumstantele exacte in care au fost adusi reclamantii si eventuala conotatie discriminatorie a relelor tratamente denuntate.

Curtea apreciaza ca ancheta deschisa de parchetul militar si raportul Inspectiei Judiciare nu pot compensa caracterul sumar al anchetei PICCJ.

In aceasta privinta, Curtea reaminteste caracterul indoielnic al independentei procurorilor militari insarcinati cu investigarea acuuzatiilor de rele tratamente aduse agentilor statului, din cauza apartenentei lor la structura militara si a subordonarii ierarhice. In mai multe randuri, Curtea a constatat o incalcare a Art. 3 din Conventie din cauza lipsei de independenta a parchetului militar (a se vedea Barbu Anghelescu vs. Romania, nr. 46430/99, par. 67, 5 octombrie 2004; Dumitru Popescu vs. Romania – nr. 1, nr. 49234/99, par. 75, 26 aprilie 2007; Melentie vs. Romania, nr. 43247/02, par. 27, 9 noiembrie 2006; Soare si altii vs. Romania, nr. 24329/02, par. 169, 22 februarie 2011; Austrianu vs. Romania, nr. 16117/02, par. 70, 12 februarie 2013; si, mai recent, Birgean vs. Romania, nr. 3626/10, par. 72, 14 ianuarie 2014).

In ceea ce priveste raportul Inspectiei Judiciare, Curtea constata ca acesta nu abordeaza circumstantele si metodele aducerii reclamantilor, ci doar situatia lui Gregorian Bivolaru si transmiterea catre presa a imaginilor filmate in timpul operatiunii.

Incalcarea Art. 5 din Conventie (paragrafele 194-202)

„Curtea noteaza ca nu este contestat de parti faptul ca la 18 martie 2004 reclamantii s-au aflat sub controlul autoritatilor. Dupa perchezitiile efectuate in prezenta jandarmilor, acestia au fost transportati, sub paza armata, la sediul parchetului, unde au asteptat timp de mai multe ore. In aceasta perioada, care, potrivit afirmatiilor Guvernului, a durat de la 9 dimineata pana noaptea, reclamantilor nu li s-a permis sa paraseasca nici locul

perchezitiilor, nici sediul parchetului.

Avand in vedere cronologia evenimentelor si tinand cont de caracterul forat al aducerii reclamantilor, Curtea constata ca acestea au facut obiectul privarii de libertate (a se vedea, mutatis mutandis, Creanga vs. Romania, Marea Camera, par. 99; Ghiurau vs. Romania, nr. 55421/10, par. 80, 20 noiembrie 2012; si, spre deosebire de situatia in discutie, Soare si altii vs. Romania, nr. 24329/02, par. 237, 22 februarie 2011).

Prin urmare, ramane de stabilit daca privarea de libertate a reclamantilor a fost 'in conformitate cu legea', in sensul Art. 5.1 din Conventie.

Guvernul a afirmat ca privarea de libertate a fost o masura administrativa bazata pe dispozitiile art. 31 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 218/2002 (privind organizarea si functionarea Politiei Romane, n.r.) si justificata din punctul de vedere al Art. 5.1 lit. b) din Conventie.

Curtea noteaza ca, in temeiul art. 31 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 218/2002, pentru ca politiei sa i se permita sa conduca o persoana la sediu in vederea verificarii identitatii, trebuie indeplinite cumulativ doua conditii: incapacitatea persoanei controlate de a dovedi identitatea in conditiile prevazute de lege si existenta suspiciunii comiterii unei infractiuni.

Or, Curtea constata ca in cauza una dintre aceste conditii nu a fost indeplinita. Curtea noteaza ca in procesele-verbale identitatea reclamantilor a fost stabilita pe baza documentelor de identitate, la sosirea reprezentantilor fortelor de ordine in cladirile perchezitionate. Mai mult decat atat, in declaratiile de la parchet ale reclamantilor, identitatea lor a fost din nou clarificata, fara ca anchetatorii sa faca mentiuni cu privire la vreo incapacitate sau dificultate de stabilire a acesteia.

In ceea ce priveste a doua conditie prevazuta de lege, Curtea noteaza ca reclamantii nu au facut obiectul niciunei anchete inainte de perchezitie. In declaratiile lor nu a existat niciun indiciu care ar putea sugera ca aceste declaratii au fost luate in cadrul unei anchete preliminare impotriva lor.

Reiese din circumstantele cazului ca reclamantii au fost retinuti la parchet pentru unicul scop de a fi audiatii in dosarul penal care i-a vizat pe Gregorian Bivolaru si pe alti membri ai MISA. Cu toate acestea, ei nu au fost in niciun moment informati nici cu privire la motivele prezentei lor in fata procurorului, nici cu privire la statutul lor de martori.

Avand in vedere ca in Codul de procedura penala existau dispozitii specifice pentru a asigura aducerea in calitate de martori, printre care, in ultima instanta, si aducerea prin constrangere, Curtea considera ca articolul 31 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 218/2002 nu poate constitui un temei legal pentru privarea de libertate a reclamantilor”.

(incalcarea Art. 8 din Conventie, in paragrafele 215-238 din hotarare)

[*Cititi aici integral Hotararea CEDO in cauza Amarandei si altii vs. Romania](#)